

347. 995
(497.1)

37394

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА У ЗАКОНУ

О УСТРОЈСТВУ СУДОВА

Овај Закон обнародован је у 37 броју „Службених Новина“
од 18. фебруара 1922. године.

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1922

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIONU I
DOKUMENTACIONU DEJATNOST
Inv. br. 4429
SIGN.

1075

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА У ЗАКОНУ

О УСТРОЈСТВУ СУДОВА

Овај Закон обнародован је у 37 броју „Службених Новина“
од 18. фебруара 1922. године.

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД — 1922

37394

МИ
АЛЕКСАНДАР I.

по милости Божјој и вољи Народној
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Законодавни Одбор Народне Скупштине на основу чл. 130. Устава, на својој XXXVIII. редовној седници, одржаној 28. децембра 1921. год., у Београду, решио: да се Уредба о изменама и допунама Закона о устројству судова од 30. јула 1919. год., бр. 12720. — „Службене Новине“ бр. 80/1919. год.; Уредба о изменама у истој Уредби, од 10. децембра 1919. год., бр. 26231. — „Службене Новине“ бр. 169/1919. год.; Уредбе о изменама у тима двема Уредбама: од 30. јануара 1920. год. бр. 3874. — „Службене Новине“ бр. 33/1920. год., 17. септембра 1920. год., бр. 34991. — „Службене Новине“ бр. 223/1920. год. и 17. септембра 1920. год., бр. 34981. — „Службене Новине“ број 226/1920. год.; и Уредба о Устројству одељења Б. Касационог Суда од 17. септембра 1920. год., бр. 34998. — „Службене Новине“ бр. 229/1920. год., означене у Списку Уредаба Министарства Правде у одељку „за Србију или целу Краљевину“, под бр. 1., 2., 3., 4. и 5. и одељку „за Војводину“, под бр. 3. — „Службене Новине“ број 195/21. год., — скупе заједно и измене и да смо Ми потврдили и потврђујемо од Законодавног Одбора решени:

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА У ЗАКОНУ
О УСТРОЈСТВУ СУДОВА.

Члан 1.

Под бројем I. чине се ове измене и допуне:
У § 1. за првостепене судове после речи „Ђу-
прији“ а испред речи „Шапцу“ избацује се свеза „и“,

а после речи „Шапцу“ умеће се у текст: Битољу, Велесу, Гиљану, Кавадару, Куманову, Митровици, Новом Пазару, Охриду, Призрену, Пријепољу, Прилепу, Приштини, Скопљу, Тетову, Штипу, Плевљу, Беранима, Пећи, Струмици.

У § 1. а. под бројем 5. после речи: „пољанички“ избацује се свеза „и“ а после речи „пчињски“ додају се речи: „и босиљ-градски“.

Под бројем 18. истога §-а после речи „лужнички“ избацује се свеза „и“ а после речи „нишавски“ додају се речи „и царибродски“. На крају истога §-а додаје се:

27. Битољски за срезове: битољски, мориховски, преспански и кичевски;

28. Велешки за срез велешки;

29. Гиљански за срез гиљански;

30. Кавадарски за срезове: неготински, ђевђе-лијски и кавадарски;

31. Кумановски за срезове: жеглиговски, прешевски, криво-паланачки и кратовски;

32. Митровички за срезове: митровички, вучитрнски и дренички;

33. Ново-пазарски за срезове: дежевски, штавички и сјенички;

34. Охридски за срезове: охридски, струшки, голо-брдски, доњо-дебарски, горњо-дебарски и подградски;

35. Призренски за срезове: шар-планински, подгорски, горски, љумски и хаски;

36. Пријепољски за срезове: милешевски, прибојски и ново-варошки;

37. Прилепски за срезове: прилепски и крушевски;

38. Приштински за срезове: грачанички, неродимски и лабски;

39. Скопљански за срез скопски и град Скопље;

40. Тетовски за срезове: горњо-полошки, доњо-полошки, галички и поречки;

41. Штипски за срезове: штипски, Овче-Поље, кочански, цареве-селски;

42. Плеваљски за округ: плевљански;

43. Берански за округ: берански и бијело-пољски;

44. Пећски за округ: метохијски и

45. Струмички за срез: струмички, дојрански, малешки и радовишки.

Члан 2.

Под бројем II. чине се ове измене и допуне:

У наслову, речи „Апелационог Суда“ замењују се речима: „Апелационих Судова“.

§ 1. мења се и има да гласи:

Над свима првостепеним судовима постоје два Апелациона Суда, као судови другог и последњег степена. Један је у Београду а други у Скопљу и називају се по местима где је седиште коме суду.

Београдски Апелациони Суд стоји над првостепеним судовима у: Алексинцу, Београду, Ваљеву, Вел. Градишту, Горњем Милановцу, Зајечару, Јагодини, Књажевцу, Крагујевцу, Крушевцу, Краљеву, Лозници, Неготину, Пожаревцу, Петровцу, Смедереву, Ужицу, Чачку, Ђуприји и Шапцу.

Скопљански Апелациони Суд стоји над првостепеним судовима у: Битољу, Велесу, Врању, Гиљану, Кавадару, Куманову, Лесковцу, Митровици, Нишу, Новом Пазару, Охриду, Пироту, Призрену, Пријепољу, Приштини, Прилепу, Прокупљу, Скопљу, Струмици, Тетову, Штипу, Плевљу, Беранима и Пећи.

§ 2. мења се и гласи:

„Апелациони Судови састоје се из 10 судија, између којих је један председник и из потребног броја секретара и другог особља.

Они раде у два одељења, а у извесним случајевима које закон предвиђа држе и општу седницу, састављену из судија оба одељења.

За пуноважну седницу у одељењу изискује се пет судија а за општу седницу најмање седам судија. Ако би у општу седницу дошао паран број судија, онда ће се из решавања изузети најмлађи судија, а на случај да би он по дотичном предмету био референт, изузеће се онај судија који је одмах после њега најмлађи по рангу.

Ако би један судија био спречен да учествује у седници одељења а не би га други судија могао заменити, може га, по наредби председника, заменити по старешинству секретар, који има законске услове за судију Апелационог Суда“.

§ 5. мења се и има да гласи:

„Апелациони Судови стоје под Министром Правде“.

У § 6. после речи „Апелациони“ речи: „суд разматра и суди“ замењује се речима: „судови разматрају и суде“.

Осем тога истом §-у додаје се нов, други одељак, који да гласи:

„Апелациони Судови решавају у општој седници, о томе, да ли има основа да судија буде тужен суду за свој судски рад, изузев оне случајеве у којима би за то био надлежан Касациони Суд.

Сваки од Апелационих Судова надлежан је за решавање односно оних судија, који су из судова на територији његове надлежности.

Председник и судије Скопљанског Апелационог Суда неће имати права да предлажу кандидате према чл. 16. и 17. Закона о судијама, већ то право припада Београдском Апелационом Суду“.

Члан 3.

Под бројем III. чине се ове измене и допуне:

§ 1. мења се и има да гласи:

„Над свима првостепеним судовима у границама раније Краљевине Србије (§ 1. Устројства првостепених судова); над свима среским судовима и судбеним столовима на територији за коју је надлежан Апелациони Суд у Новом Саду; над Београдским, Новосадским и Скопљанским Апелационим Судовима, Војним Апелационим Судом, као и над Главном Контролом у погледу спорова о рачунима државним или који подлеже надзору државном, постоји Касациони Суд.

Касациони Суд је један за целу Краљевину са седиштем у Загребу. Но до новог уређења једног Касационог Суда за целу земљу радиће по досадашњем и сматраће се као одељење Касационог Суда: Касациони Суд у Београду, Сто Седморице у Загребу, Врховни Суд у Сарајеву, Велики Суд у Подгорици и Одељење Б. Касационог Суда у Новом Саду“.

Први одељак § 2. мења се и има да гласи:

„Касациони Суд у Београду са својим одељењем Б. у Новом Саду састоји се из 35 судија, између којих су један председник, један подпредседник и четири председника одељења, и из потребног броја секретара. Председник, подпредседник и председници одељења примају поред својих осталих припадности још и годишњи додатак од 1200

динара. Председници одељења су по рангу најстарије судије Касационог Суда.

Државни Савет може вршити кандидацију судија виших судова, за коју је овлашћен Законом о судијама, са оним бројем чланова колико у ствари буде имао, без обзира на законом прописани кворум за решавање“.

У трећем одељку, првом реду, истог §-а после речи „Касационог Суда“ додаје се „у Београду“.

§ 10. мења се и има да гласи:

„Напоследку, Касациони Суд решава о томе да ли има основа да члан вишег суда буде тужен суду за свој судски рад, и суди по дисциплинским кривицама судија“.

§ 12. мења се и да гласи:

„Касациони Суд у Београду редовно ради у четири одељења а у извесним случајевима држи опште седнице“.

§ 13. мења се и гласи:

„За пуноважну седницу у одељењу изискује се пет судија а за општу седницу најмање петнаест. Ако би у општу седницу дошао паран број судија, онда ће се изузети из решавања најмлађи судија, а ако би он у дотичном предмету био референт изузеће се онај судија који је одмах после њега најмлађи по рангу.“

На случај да један судија буде спречен да учествује у седници одељења, а не би га други судија могао заменити, може га по наредби председника заменити по старешинству секретар који има законске услове за судију Касационог суда“.

У § 16. трећем одељку тачке 1., испред речи „гласова већине“ реч „једанаест“ замењује се речју „петнаест“.

У § 22. други одељак мења се и има да гласи: „На оном што је решено у општој седници ставиће се „из опште седнице“ а на остало „из I. II. III. или IV. одељења Касационог Суда“.

После § 30. додају се нови §§-и који да гласе:

§ 31.

За територију на коју се простире надлежност Апелационог Суда у Новом Саду постоји нарочито „Одељење Б. Касационог Суда“ као једно одељење Касационог Суда у Београду.

Одељење Б. вршиће све оне послове који су односно његове територије спадали у надлежност бивше краљ. Курије у Будим Пешти. Ово ће одељење радити по законима, уредбама и наредбама који су на његовој територији важили до 1. новембра 1918. године, у колико се не противе Уставу, законима, уредбама и наредбама изданим за те крајеве од стране надлежних власти после 1. новембра 1918. године“.

§ 32.

Одељење Б. Касационог Суда састоји се из десет судија од којих је најстарији судија подпредседник Касационог Суда, који ће управљати овим одељењима, и потребног броја секретара. Број канцеларијског особља и служитеља одредиће Министар Правде по потреби.

§ 33.

Судије и секретари одељења Б. Касационог Суда могу бити она лица која имају квалификације потребне по законима који вреде на територији тога одељења за судије и сенатске бележнике бивше Краљ. Курије у Будим Пешти, а остало канцеларијско особље састоји се из лица са квалификацијама прописаним законима за такво особље Касационог Суда у Београду.

§ 34.

Судије и секретаре одељења Б. Касационог Суда поставља Краљ указом на предлог Министра Правде. У указу ће се ставити да се судија односно секретар поставља за то одељење.

§ 35.

Одељење Б. Касационог Суда решава грађанске, кривичне и дисциплинске предмете у колегијуму од пет чланова.

§ 36.

До новог уређења једног Касационог Суда за целу земљу (чл. 137. Устава) одељење Б. Касационог Суда радиће привремено у седишту Новосадског Апелационог Суда. За то време и док се не попуне сва судијска места у одељењу Б., или ако би у овом одељењу због одсуства, боловања или изузећа именованих судија недостајао законски број судија за суђење, подпредседник Касационог Суда може у седишци овог одељења позвати као вонтанта судију новосадског апелационог суда, који није учествовао у решавању дотичног предмета.

§ 37.

Предмете по којима је бивша Краљ. Курија у Будим Пешти решавала као Дисциплински Суд решаваће одељење Б. Касационог Суда.

§ 38.

Права и дужности, који су припадали председнику Краљ. Курије у Будим Пешти по законима важећим на територији на коју се сада простире надлежност одељења Б. Касационог Суда, вршиће за ово одељење подпредседник Касационог Суда а у његовом одсуству најстарији судија истог одељења.

Прелазна наређења.

Члан 4.

I. По предметима који се налазе на раду као несвршени код окружних судова продужиће рад одговарајући првостепени судови.

II. Сви предмети, по којима су донете одлуке окружних судова, али не буду извршене до дана када овај закон буде добио обавезну снагу, слаће се Апелационом односно Касационом Суду на разматрање и решење, према томе чијем разматрању подлеже по поступцима судским за кривичне и грађанске предмете.

До законске измене устројства и поступка војних судова, све војне кривичне предмете расправљаће садашњи првостепени војни судови и Велики Војни Суд као Војни Апелациони Суд. По жалбама заинтересованих страна, изјављеним у року од три дана, Велики Војни Суд слаће све пресуде Касационом Суду на разматрање и решење.

III. Садашње судијско и остало особље Великог Суда у Скопљу постаје особље Скопљанског Апелационог Суда, а судије као и остало особље окружних судова постаје особље дотичних првостепених судова и као такво продужује рад.

IV. При сваком првостепеном суду поставиће се по потреби заклету тумачи, који ће вршити у исто време и превођење акта. Њих поставља Министар Правде.

Ако једна страна оспори тачност рада тумачевог или ако би сам суд у то посумњао, дотичне исправе послаће се Министарству Иностранних Дела, ради одостоверења превода о трошку криве стране.

Члан 5.

а) Парничар, који хоће да тражи извршење одлуке турског суда по грађанским парницама, дужан

је претходно обратити се молбом за извршење, суду онога округа који је надлежан за место, где је било седиште турског суда, чија одлука има да се изврши. Суд ће најдаље у року од 10 дана позвати осуђеног дужника и повериоца и дужника саслушати о томе: има ли и шта да примети, противу тражења повериочева да се одлука пусти у извршење. Пошто саслуша и повериоца о примедбама дужниковим, суд ће решити: има ли места да се одлука пусти у извршење. При оцени овога питања, суд ће на то пазити, да нису одлуком турског суда повређена основна начела права и правичности, у погледу материјалног и формалног права, на пример да није било принуде или преваре према осуђеноме; да нису употребљене лажне исправе или лажни сведоци; да није било подмићивања судија; да ли је осуђеном у парници била дата могућност да се брани или да употреби правно средство у томе слично.

Ако суд нађе, по оцену свију околности а по своме слободном убеђењу да су наводи осуђеног неосновани и невероватни, решиће да се одлука турског суда пусти у извршење, у противном случају одбиће извршење а тужиоца упутити решењем да дотични спор поново код наших судова покрене, у року од шест месеци. Ако у овом року спор не покрене, губи своје право које му је одлуком турског суда било досуђено. И у једном и у другом случају противу судског решења има места жалби Касационом Суду.

б) Кад је у питању извршење одлука турских судова у кривичним делима, онда ће суд саслушавањем осуђенога и приватнога тужиоца и испитивањем околности постарати се да утврди, да нису одлуком турског суда повређена основна начела права и правичности у погледу материјалног или формалног права. Противу решења судског, да се

одлука турског суда пушта у извршење, има места жалби Касационом Суду.

Ако суд реши, да нема места да се одлука турског суда пусти у извршење, онда ће суд, у случају да се дело по званичној дужности извиђа и казни, писати полицијској власти, да она, по могућности а с обзиром на доказе који се могу прибрати, учини истрагу и акта истраге пошаље суду на надлежан поступак. Противу овог решења приватни тужилац има права жалбе Касационом Суду.

Ако се дело казни на тужбу приватног тужиоца, онда ће суд решењем упутити тужиоца, да у року од месец дана поднесе тужбу надлежној власти. Против таквог решења има места жалби Касационом Суду.

Ако у остављеном року приватни тужилац не поднесе тужбу, сматраће се да је од тражења извршења одлуке турског суда одустао, чиме је ствар коначно решена.

в) За брачне парнице између муслимана за спорове око издржавања за старатељство и туторство и за еманципацију малолетника, кад су у питању Муслимани, надлежни су муфтије, у оквиру њихове месне надлежности.

г) Прописи Грађанског Законика о наслеђу примењују се и важе. Али код законског наслеђа суд може узети за основицу своје одлуке обичајно право ако се несумњиво утврди, да је оно укорено и санкционирано дуготрајним општим вршењем.

д) Српски поданици Муслимани могу правити тестаменте по одредбама исламског права. Важност таквог тестаamenta оцењиваће муфтија.

Исто тако Муслимани се могу по претходном споразуму обратити муфтији као изборном судији за питање о наслеђу. Противу пресуде муфтије, као изборног судије, могу се употребити правна средства

код редовних судова, сем ако није изрично друкчије уговорено.

Одредбе тач. в. и д. вредеће дотле, док се не донесе закон о шеријатским судијама и њиховој надлежности.

ђ) Одредбе под бројем II. у § 1., други и трећи одељак, односно територијалне надлежности Београдског и Скопљанског Суда и одредбе, под истим бројем, у § 2., први, други и трећи одељак, којим се у Скопљанском Апелационом Суду повећава број судија на десет, вредеће од онога дана када Народна Скупштина одобри у буџету кредите за отварање другог одељења Апелационог Суда у Скопљу. До тога времена остаје исто уређење Апелационих Судова и Скопљански Апелациони Суд састављају, по досадашњем пет судија, између којих је један председник, и потребан број секретара и другог особља, и према томе он ће дотле радити само у једном одељењу. Ово одељење доносиће и одлуке по тужбама против судија у смислу члана 6. под бр. II. док се не буде образовало и друго одељење Скопљанског Апелационог Суда.

Исто тако и одредба § 32. под бројем III. којом се повећава број судија Одељења Б. Касационог Суда у Новом Саду вредеће, односно судија, онда када Народна Скупштина одобри у буџету кредите за то повећање судија, дотле одељење Б., по досадањем, састојаће се из пет судија, од којих је најстарији судија подпредседник Касационог Суда, који управља овим одељењем.

Одредба првог одељка § 13. под бројем III. односно опште седнице вредеће онда, када се у Касационом Суду у Београду буде образовало и четврто одељење.

Члан 6.

Овај Закон ступа у живот када га Краљ потпише, а обавезну снагу добија онога дана када се об-

народује у „Службеним Новинама“. Њиме се замењују Уредба о изменама и допунама Закона о устројству судова од 30. јула 1919. године бр. 12720; Уредба о изменама у истој Уредбе, од 10. децембра 1919. године бр. 26231; Уредбе о изменама у тима двама уредбама: од 30. јануара 1920. године бр. 3874, 17. септембра 1920. године бр. 34.991 и 17. септембра 1920. године бр. 34.981; и Уредба о Устројству одељења Б. Касационог Суда од 17. септембра 1920. године бр. 34.998.

Препоручујемо Нашем Министру Правде, да овај Закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме е поковају.

Број 6460.

30. јануара 1922. год.
Београд.

Видео и ставио Државни
Печат, Чувар Државног
Печата,

Министар Правде,

Д-р Л. Марковић, с. р.

АЛЕКСАНДАР с. р.

Председник Министарског Савета,

Ник. П. Пашић, с. р.

Заступник Министра Припреме за
Уставотворну Скупштину и Изјед-
начење Закона,
Министар Правде,

Д-р Л. Марковић, с. р.

Министар Војни и Морнарице,
Генерал,

М. Васић, с. р.

Министра Просвете,

Св. Прибићевић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,

Д-р В. Маринковић, с. р.

Министар Саобраћаја,

А. М. Станић, с. р.

Министар Иностранних Дела,

Д-р М. Нинчић, с. р.

Министар Трговине и Индустије,

Д-р М. Спахо, с. р.

Министар Шума и Рудника,

Жив. Рафајловић, с. р.

Министар Правде,

Д-р Л. Марковић, с. р.

Министра Финансија,

Д-р К. Кумануди, с. р.

За Министра Народног Здравља,
Министар Трговине и Индустије,

Д-р М. Спахо, с. р.

Министар Пољопривреде и Вода,

Иван Пуцељ, с. р.

Министар за Аграрну Реформу,

К. Љ. Милетић, с. р.

Министар Грађевина,

Веља Вукићевић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,

Д-р Ж. Миладиновић, с. р.

Министар Вера,

Крстељ, с. р.

За Министра за Социјалну Политику,

Министар Вера,

Крстељ, с. р.

